

Samu Viitanen

Betonin käyttöön on aina liittynyt selkeästi funktionaalisuus ja betonin kauneus on toteutunut parhaiten arkkitehtuurissa jossa funktionalismi ja ehkä jopa minimalismi on ollut edustettuna. Uskonkin, että käytetäänkö betonia sitten suuren tai pienen kohteen, kuten huonekalun toteuttamiseen, tärkeintä lopputuloksen kannalta on pyrkimys ymmärtää betonin idea ja ympäristö jossa käyttö toteutuu.

Arvostan itse minimalismia ja kestävyyttä, sitä että esineitä on vähän, mutta niillä on merkitystä. Jotta tulevat sukupolvet voivat arvioida menneiden kulttuuria ja tapoja voidaan kestävyuden käsitteeseen lisätä aivan toisenlainen aikaperspektiivi. Betoni on oikein toteutettuna lähes ikuinen, olematta kuitenkaan ympäristöhaitta.

Huonekalua suunniteltaessa on tärkeää myös suunniteltavan esineen idea. Pöydän idea on yksinkertaistettuna taso; sen yläpintaa voidaan käyttää joko lasku- tai työtasona. Kulttuurissamme on tuolin käytön myötä tasoon liittyneet jalat.

Esimerkiksi Rondo-pöydässä länsimaisen pöydän idea toteutuu vertikaali- ja horisontaalipintojen kontrastina; kansi on kiiltäväksi hiottu ja kyljet taas hyvin robustit.

Betonista voidaan toteuttaa värejä tai rikastettua valkoista. On tarkoituksenmukaista, että väri muodostuu sekä pastaan lisäystä pigmentistä, että värillisestä runkoaineesta. Usein mielenkiintoinen lopputulos saavutetaan pastan ja runkoaineen värien toisiaan tukevalla kontrastilla.

Betoni antaa mahdollisuuden tehdä abstraktia pintaa/taidetta, jossa yhdistyy luonnon vaikutus. Tällöin tekijä määrittelee konseptin, kuten muotin tasaisuuden ja asennon tai suihkuttaa esimerkiksi muotin ja betonin väliin vettä, jolle antaa mahdollisuuden löytää oman reittinsä kohden maata. Muotin purun jälkeen tekijällä on mahdollisuus vielä muokata lopputulosta, häivyttää, korostaa ja/tai pestä tai hioa esille kokonaan uusi pinta.

Myös hieno betonin ominaisuus on mahdollisuus tehdä kivenkaltainen kappale, jossa sekä jalat että kansi ovat yhtenäiset. Kivestä toteutettuna tällainen vaatisi huomattavasti työtä ja aiheuttaisi materiaali hävikkiä.

Huonekalu on selkeästi funktionaalinen esine ja monesti korostetaan teollisen valmistettavuuden periaatteita, olen itse sitä mieltä, että huonekalun arvo on myös vahvasti estetiikassa ja kestävyyydessä. Betonista valmistetuille huonekaluille on ominaista veistoksellisuus ja pinnan monimuotoisuus.

Rajoittavana tekijänä betonia käytettäessä on

paino. Se rajoittaa huonekalujen kokoa tiloissa, joihin ei nostokoneita ole mahdollista tuoda. Betonisten huonekalujen heikko kohta ovat myös kulmat, jotka terävissä iskuissa helposti murtuvat.

Huonekalun valmistaminen betonista on melko työlästä. Periaatteessa yhden pöydän tekeminen vaatii työtä kolmen pöydän edestä. Ensiksi muotin valmistus, toiseksi runko, jonka olemme tehneet 6 mm harjateräksestä ja rappausverkosta, jossa sisällä on keventävänä elementtinä polyuretaani-levy, ja kolmanneksi betonin valu muottiin. Muottia voidaan käyttää useampiakin kertoja, mutta varsinaiseen sarjatuotantoon siirryttäessä idea muuttuu ja pinnasta tulee helposti persoonaton.

Muotit on tehty pääasiassa filmivanerista puurunkoon. Olemme käyttäneet myös alumiini- ja muottia.

Pastan aineksina on käytetty sekä tavallista että valkosementtiä. Perusseoksen lisänä *Parmixin* polymeriä ja *Sikan* filleriä. Pigmenttinä on käytetty *Semton* betonivärejä, esimerkiksi punaisen pöydän pigmenttipitoisuus on 6%, jossa mustaa ja punaista pigmenttiä suhteessa 1/10.

Runkoaineena olemme käyttäneet 0-2, 2-5 ja 5-12 mm kalkkikiveä, 2-5 mm kyaniittia, sekalaista hiekkaa sekä soraa ja mustaa pikkukiveä Raahesta.

Kirjoittaja on nude interiorin perustaja ja itse oppinut muotoilija, joka sittemmin on suorittanut tutkimuksen sisustusarkkitehtuurissa Politecnico di Milanossa.

CONCRETE – ART AND UTILITY BY SAMU VIITANEN

The use of concrete has always been clearly characterized by functionality, and the beauty of concrete has been best implemented in architecture that represents functionalism, maybe even minimalism. I believe that whether concrete is used in a large object, or a small one, such as furniture, the most important aspect in terms of the end-result is an attempt at understanding the idea of concrete and the environment in which it is used.

Personally I appreciate minimalism and durability, keeping the number of objects small but choosing only significant objects. In order for the future generations to be able to assess past cultures and practices, a completely different time perspective can be added to the concept of durability. When correctly implemented, concrete is practically everlasting, but still not an environmental hazard.

In the design of furniture, the idea of the designed object is also important. The idea of a table is simply a plane; the top surface can be used to place objects on it or to work on. In our culture, the use of chairs requires that the plane also have legs.

Concrete can be implemented in colours or in enriched white. It is purposeful that the colour is created both by a pigment added in the paste, and by coloured aggregate. An interesting end-result is often achieved by an interesting contrast of the paste and the aggregate.

With concrete, it is possible to design an abstract surface/art that is influenced by the nature. The artist defines the concept, such as the smoothness and position of the form, or sprays water between the form and the concrete, for example, which finds its own way down toward the ground. After the form has been stripped, the end-result can still be worked, by fading, emphasizing or washing, or by grinding up a completely new surface.

Concrete can be used to create a stone-like piece with both the legs and the top made of a single piece. If realized in stone, this would be a highly work-consuming effort with great material losses involved.

A piece of furniture is clearly a functional object and it is often emphasized that it must be possible to produce furniture industrially. In my opinion, the value of furniture is to a large extent also dependent on aesthetics and durability. Furniture made of concrete is characterized by sculpture-like expression and versatility of surfaces.

The weight of the material is a limiting factor in the use of concrete. It restricts the size of furniture in facilities where no lifting gear can be used. Corners are also a weakness of concrete furniture, as sharp impacts can easily break them. Producing furniture of concrete is quite laborious. In principle, the amount of work required to make one table would be enough to make three tables of some other material.

1 Rondo-pöydässä länsimaisen pöydän idea toteutuu vertikaali- ja horisontaalipintojen kontrastina; kansi on kiiltäväksi hiottu, kyljet ovat hyvin robustit.

2 Punaisen pöydän pigmenttipitoisuus on 6%, jossa mustaa ja punaista pigmenttiä suhteessa 1/10.

3 Hieno betonin ominaisuus on mahdollisuus tehdä kivenkaltainen kappale, jossa sekä jalat että kansi ovat yhtenäiset.

4,5 Betoni antaa mahdollisuuden tehdä abstraktia pintaa/taidetta, jossa yhdistyy luonnon vaikutus.

6, 7 Betonista valmistetuille huonekaluille on ominaista veistoksellisuus ja pinnan monimuotoisuus.

1

4

5

2

6

3

7